

Kalastus- lakia

KALATALOUDEN
KESKUSLIITTO

Malmin kauppatie 26
00700 Helsinki
puh. (09) 6844 590
www.ahven.net
kalastus@ahven.net

Kalastuslupajärjestelmä

Alla olevasta taulukosta selviää maamme kalastuslupajärjestelmä pääpiirteittäin. Järjestelmän tarkempi kuvaus on löydettävissä tuonnempaa. Tietynlaiseen kalastamiseen, kuten onkimiseen ja pilkkimiseen ei tarvita lupia. Useimpiin kalastusmuotoihin vaaditaan ns. valtion kalakortti (kalastuksenhoitomaksu) ja osaan kalastamiseen myös kalaveden omistajan myöntämä lupa. Tässä esiteltävät säädökset eivät koske Ahvenanmaan aluetta. Ahvenanmaalla kaikkeen kalastukseen tarvitaan aina kalavedenomistajan lupa, kalastajan ikään tai kalastustapaan katsomatta. Lupajärjestelmä koskee myös ulkomaalaisia. Katso myös www.ahven.net

	KALASTUSLUPAJÄRJESTELMÄ JA LÄÄNIKOHTAINEN VIEHEKALASTUSMAKSU	
	Alle 18-v. ja 65 v. täyttäneet	18–64 vuotiaat
ONKIMINEN JA PILKKIMINEN 1) 2)	maksuton yleiskalastusoikeus	maksuton yleiskalastusoikeus
VIEHEKALASTUS – heittokalastus tai uistelua 1 vavalla 1) 3)	ei valtion kalastuksenhoitomaksua ei viehekalastusmaksua	valtion kalastuksenhoitomaksun lisäksi joko viehekalastusmaksu tai vesialueenomistajan lupa
MUU KALASTUS – uistelua useammalla kuin 1 vavalla – muu kalastus ja ravustus	ei valtion kalastuksenhoitomaksua vesialueen omistajan lupa	valtion kalastuksenhoitomaksun lisäksi vesialueenomistajan lupa

- 1) Kalastusta rajoitetaan kuitenkin siten että kalastus on kielletty mm. siika- ja lohipitoisten jokien koski- ja virtapaikoissa sekä vesialueilla, joissa kalastus on kielletty muun säädöksen tai päätöksen nojalla
- 2) Vavassa saa olla heittokalastukseen soveltumaton kela
- 3) Läänikohtainen viehekalastus on joillain vesialueilla kielletty erillisellä päätöksellä

Usein kalastukseen samalle vesialueelle on tarjolla erityyppisiä kalastuslupia. Mieti, mikä lupatyyppi sopii juuri sinun kalastuskäyttämiseesi. Jos tyydyt kalastamaan satunnaisesti lähivesilläsi, läänikohtainen viehelupa saattaa olla kalliimpi vaihtoehto kuin oman kalastuskunnan tai kalastusalueen myymä lupa. Lupien hinnat ja niihin sisältyvät ehdot voivat poiketa toisistaan huomattavasti. Vertaile vaihtoehtoja!

Kalastusoikeus

Kalastusoikeus kuuluu lähtökohtaisesti vesialueen omistajalle ja kalastamista varten tulee yleensä hankkia lupa vesialueen omistajalta (kuten kalastuskunnalta tai yksityiseltä vesialueen omistajalta). Tämän lisäksi 18–64-vuotiaiden tu-

lee maksaa kalastuksenhoitomaksua joko 20 € vuodelta tai 6 € seitsemän vuorokauden jaksolta.

Edellä mainitun pääsäännön tärkeimmät poikkeukset ovat:

- Pilkkiminen ja perinteinen onkiminen ovat kaikille täysin maksuttomia yleiskalastusoikeuksia.

- Vesialueen omistajan luvan vaihtoehtona voi maksaa läänikohtaisen viehekalastusmaksun (29€ vuodelta tai 7€ viikolta) joka oikeuttaa heittokalastukseen tai veto-uisteluun yhdellä vavalla.
- Yleisellä vesialueella meressä (siis kylän rajan ulkopuolella) on jokaisella EU-kansalaisella pääsääntöisesti oikeus vapaaseen kotitarve- ja virkistyskalastukseen. Yleisvesiä koskee lisäksi joukko muitakin määräyksiä.
- Kylässä muutoin kuin tilapäisesti asuvalla (eli omistaa kylässä käytössään olevan asunnon tai on asunut kylässä yhtäjaksoisesti vähintään 4 viikkoa) on kyseisen kylän alueella oikeus kohtuullista maksua vastaan saada lupa vesialueen omistajalta kotitarve- ja virkistyskalastukseen omistajan määräämällä tavalla ja alueella.

Läänikohtainen viehekalastuslupa

Jokaisella on oikeus pääsääntöisesti onkia ja pilkkiä kaikissa vesissä. Maksamalla läänikohtaisen viehekalastusmaksun saa harjoittaa viehekalastusta yhdellä vavalla, kelalla ja vieheellä, paitsi vetouistelussa saa lisäksi käyttää yhtä painoviehettä tai syväajää. Alle 18-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden ei tarvitse tätä maksua maksaa. Edellä luetellut kalastustavat ovat kuitenkin kiellettyjä:

1) Lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikoissa ja

2) milloin ne on kielletty muun säännöksen nojalla.

Onginta-, pilkintä- ja viehekalastuskiilpailuja varten on järjestäjän saatava myös kalastusoikeuden haltijan lupa.

Viehekalastusmaksu on 29 euroa vuonna 2009 tai 7 euroa seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta kunkin sellaisen läänin osalta, jonka alueella henkilö harjoittaa sanottua viehekalastusta. Lyhytaikainen maksu on voimassa seitsemän vuorokautta maksupäivästä tai muusta maksuhetkellä maksuuihin merkitystä päivästä alkaen. Maksu maksetaan mihin tahansa rahalaitokseen, millä tahansa maksutavalla. Kuitti on oltava mukana kalastettaessa.

Läänikohtainen viehekalastusmaksu maksetaan seuraaville maa- ja metsätalousministeriön tileille:

Etelä-Suomen lääni	166030-106594
Länsi-Suomen lääni	166030-106602
Itä-Suomen lääni	166030-106610
Oulun lääni	166030-106628
Lapin lääni	166030-106636

Kalastuksenhoitomaksu

Kalan tai ravun pyyntiä harjoittavan henkilön tulee suorittaa oma-aloitteisesti valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Maksu on suuruudeltaan 20 euroa kalenterivuodelta tai 6 euroa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa alle 18-vuotiaan eikä 65 vuotta täyttäneen eikä henkilön, joka harjoittaa onkimista tai pilkkimistä. Kuitti on pidettävä mukana kalastettaessa. Todistukseksi kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta katsotaan sellainen maksukuitti, josta ilmenee kenen puolesta maksu on suoritettu. Lyhytaikainen viikkomaksu on voimassa seitsemän vuorokautta maksupäivästä tai muusta maksuhetkellä maksuuihin merkitystä päivästä alkaen.

Kalastuksenhoitomaksua ei peritä niiltä, jotka ovat pyynnissä mukana ainoastaan apuhenkilöinä osallistumatta pyyntivälineiden käsittelyyn pyyntitapahtuman yhteydessä.

Kalastuksenhoitomaksu suoritetaan maa- ja metsätalousministeriön tilille **166030-101496**. Maksukuitti tai sen kopio on pidettävä mukana kalastettaessa.

Maksun voi maksaa myös maksuautomaatilla ja kotimikrolla tai tavallisilla tilisiirtolomakkeilla.

Pydykset ja pyynnin harjoittaminen

Kalastuskunta ja kalastusalue voivat antaa pyydysten käyttöä koskevia kieltoja ja rajoituksia. Kalavesille aikova on velvollinen ottamaan selvää rajoituksista ennen kuin käy kalastamaan. Parhaiten tietoa saa luvan hankinnan yhteydessä.

Esimerkkejä säädöksistä.

Kalastusta harjoitettaessa on **vältettävä** kaikkea sellaista, joka voi aiheuttaa rannan omistajalle tai haltijalle tarpeettomasti **haittaa tai häiriötä**.

Onkimista, pilkkimistä ja viehekalastusta ei saa ilman erityistä oikeutta harjoittaa **50 metriä** lähempänä selvällä merkillä varustettua, pyynnissä olevaa kiinteää tai verkko-pyydystä eikä niin lähellä toisen asuttua rantaa, laituria, uimarantaa, jäätietä tai muuta niihin verrattavaa aluetta, että niistä aiheutuisi edellä tarkoitettu seuraus.

Kalastuslaissa tarkoitettua onkimista, pilkkimistä ja viehekalastusta harjoitettaessa on vältettävä aiheuttamasta haittaa tai häiriötä vesialueella harjoitettavalle muulle kalastukselle.

Onkimisena pidetään sellaista kalastusta, jota harjoitetaan vavalla ilman heittokalastukseen soveltuva kela ja jossa vapa tai siima on onkijan kädessä tai käden ulottuvilla eikä vieheenä ole pilkki, uistin, perho tai muu keinotekoinen laite.

Pilkkimisenä pidetään kalastusta siimaan kiinnitetyllä pysytunnassa liikuteltavalla pilkillä, siimaa kädessä pitäen tai lyhyehköä heittokalastukseen soveltumatonta vapaa käyttäen.

Yli 18-vuotiaan ja alle 65-vuotiaan, joka onkii tai pilkkii *muutoin* kuin edellä kuvatun kaltaisesti, on maksettava kalastuksenhoitomaksu.

Lääninlupaan perustuvana **viehekalastuksena** pidetään kalastamista yhdellä vavalla, kelalla ja vieheellä, sekä vetouistelua jossa voi käyttää lisäksi yhtä painoviehettä tai syväääjää.

Vesialueen omistaja voi omaa lupaa myöntäessään määrittellä viehekalastuksen toisinkin. Siten tällaisella luvalla voi esimerkiksi käyttää useampaa vapaa.

Katsikaa, rysää tai muuta kalanpyydystä ei saa asettaa veteen niin, että sen nielu on avoinna veden pinnan yläpuolella eikä myöskään säilyttää siten, että riista- tai muut eläimet voivat siihen joutua.

Kalastus **atrainella, harppuunalla** tai niihin verrattavalla terällä, koukulla tai kärjellä varustetulla välineellä samoin kuin tulta tai valoa käyttäen haavilla on kielletty lohi- tai siikapitoisessa joessa, koskessa ja virtapaikassa sekä, jollei kalastusalue toisin määrää, huhtikuun 15 päivän alusta kesäkuun 20 päivän loppuun muissakin vesissä. Lohipitoisen vesistön koskessa ja virtapaikassa on koukkukalastus matosyöttiä tai harrilautaa käyttäen kielletty.

Rapuja saadaan säilyttää sumpuissa tai muissa vastaavissa laitteissa vain siinä järvessä, joessa tai purossa, mistä ne on pyydystetty, älköönkä näitä laitteita siirrettäkö vesistöstä tai sen osasta toiseen. Ravuilla tarkoitetaan rapua ja täplärapua.

Kalastuksen päätyttyä on pyydykset sekä niihin kuuluvat merkit ja muut kalastukseen käytetyt tarvikkeet (kuten sumput), jotka eivät kuulu vesistöissä laillisesti olevaan kiinteään kalastuslaitteeseen, viipymättä poistettava vedestä.

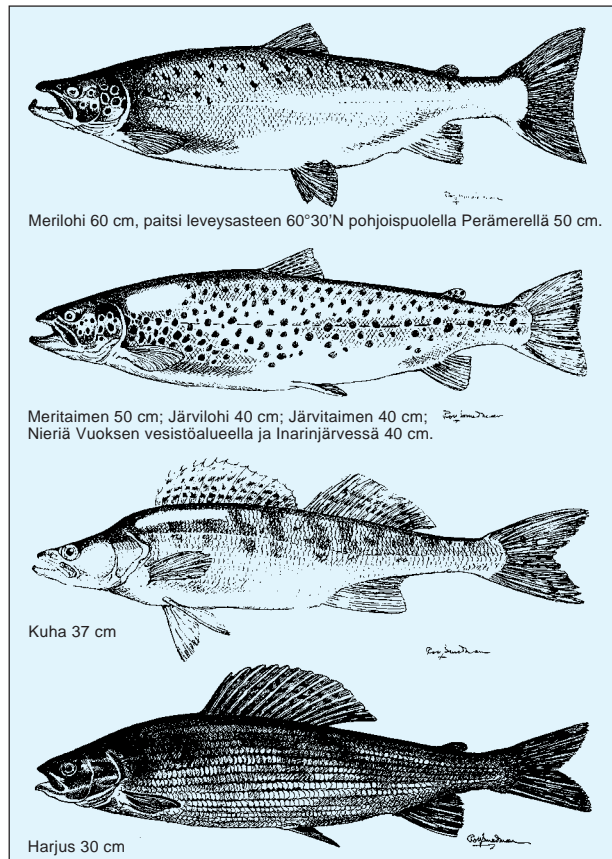
Valvonta

Kalastajan tulee pyydettyä esittää kalastusvalvojalle kalastuslupa, kuitti kalastuksenhoitomaksun maksamisesta tai kuitti läänikohtaisen viehekalastusmaksun maksamisesta. Jos kalastusoikeus perustuu ikään, on kalastajan voitava todistaa henkilöllisyytensä.

Poliisi, kalastusviranomaiset sekä valan tehneet kalastusvalvojat, jotka TE-keskusten kalatalousyksikkö, kunta, metsähallitus, kalastusalue, osakaskunta, vesialueen omistaja tai kalastusoikeuden haltijat ovat asettaneet, valvovat kalastusta koskevien säädösten ja määräysten noudattamista. Vesialueiden omistajat, osakkaat, kalastusoikeuden haltijat ja osakaskuntien valvojat valvovat lisäksi itse järjestystä kalavesillä.

Kalastuksenhoito- tai viehekalastusmaksun laiminlyönnistä voi poliisi tai rajavartija määrätä 50 €:n suuruisen rikesakon.

Alamitat

Luonnonvesistä pyydettyjen kalojen tulee täyttää seuraavat alimmat mitat leuan kärjestä (suu suljettuna) pyrstöevän kärkeen mitattuna.

Kalastusalue voi määrättyllä vesialueella määrätä alamitan myös muulle kala- tai rapulajille tai määrätä, että mitta on suurempi kuin asetuksessa on määrätty.

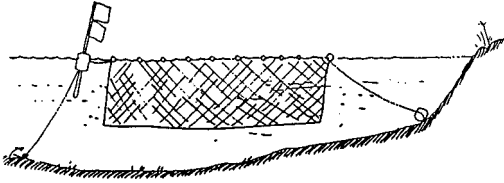
Rauhoitusajat

Kalalaji	Rauhoitus aika
Merilohi Järvilohi Meritaimen Järvitaimen Purotaimen	Joessa, purossa, koskessa ja virtapaikassa 1.9.–30.11. kuitenkin siten, että vavalla ja uistimella kalastettaessa on rauhoitus aika 11.9.–15.11.
Nieriä	Vuoksen vesistöissä 11.9.–15.11.
Harjus	lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia, 1.4.–31.5., kuitenkin siten, että pyynti vavalla ja uistelemalla on sallittu
Nahkiainen	1.4.–15.8.
Rapu ja täplärapu	1.11.–21.7. klo 12.00

Sinä aikana, jona jokin kalalaji tai rapu on rauhoitettu, ei vedessä saa pitää pyydyksiä, joka on sen pyyntiä varten tehty tai erityisesti siihen sopiva.

Vesillä liikkuvan velvollisuudet

Jos pyydykset voivat häiritä vesillä liikkumista, ne on merkittävä selvästi. Selvänä merkinä pidetään vähintään puolitoina metriä vedenpinnasta nousevaa salkoa johon on kiinnitetty neliönmuotoinen vähintään 30 senttimetriä korkea ja leveä lippu. Veden pintaan lasketun tahi pintaan tai pinnan läheisyyteen ulottuvan ankkuroidun pyydyksen uloimman pään merkkisalko ja ajoverkkojadan sekä ajosiiman molempien päiden merkkisalot on kuitenkin varustettava kahdella päällekkäisellä, sanotunlaisella lipulla. Pyydyksen suunta on lisäksi ilmoitettava käyttämällä tarpeen mukaan yhtä tai useampaa selvästi erottuvaa merkkiä.

Yleisen kulkuväylän ulkopuolella olevan selvästi merkityn pyydyksen yli kuluminen on kielletty, eikä konevoimalla kulkeva alus tai puutavaralautta saa tulla viittäkymmentä metriä lähemmäksi tällaista pyydystä, ellei se väylän ahtauden takia ole välttämätöntä.

Kohdattaessa uisteleva vene noudatetaan tavanomaista väistämissääntöä.

HUOM! Vesilaissa on määräys: Jos vesistöissä kulkeva tahallisesti tai törkeällä varomattomuudella vahingoittaa väylän ulkopuolella olevaa pyydystä, vaikkakaan se ei ole kalastuslain mukaisesti merkitty, vahinko on aiheuttajan korvattava.

Suositus ravustajille

Suosittelut pyydysten käsittelymenetelmät rapuruton torjumiseksi:

- Keittäminen kiehuvässä vedessä vähintään 10 min. Varmistettava, että välineet kestävät keittämistä.
- Formaliini-käsittely vähintään 30 min. 4%:ssa formaliini-liuoksessa (väkevää formaliinia saa apteekista).
- Väkiiviinäkäsittely esim. Sinolissa; vähintään 30 min. liuoksessa, jossa on 3 osaa Sinolia ja 1 osa vettä.
- Pakastaminen vähintään 3 vuorokautta -20 asteessa.
- Kuivaaminen saunassa 60–80 asteessa vähintään 5 tuntia isot välineet ja 1 tunti pienet. Kumiveneet ym. voidaan kuivata auringon paisteessa.

Miellyttäviä kalastuskokemuksia toivottaa:

KALATALOUDEN KESKUSLIITTO

ISSN 0783-3954

www.ahven.net

No 123